

RECENSION

En familj - August: Osage County

Originaltitel **August: Osage County**

Svensk Ititel **En familj - August: Osage County**

Regi **John Wells**

Producent **George Clooney, Jean Dumanian, Grant Heslov, Steve Traxler**

Manus **Tracy Letts**

Foto **Adriano Goldman**

Roller **Meryl Streep, Julia Roberts, Chris Cooper, Ewan McGregor, Margo Martindale, Sam Shepard, Dermot Mulroney m fl**

USA 2013

Längd i tid **2 tim 1 min**

Distributör **Scanbox Entertainment Sweden AB**

Det ekar av Tennessee Williams, Arthur Miller, Edward Albee men framförallt av Eugene O'Neills "Lång dags färd mot natt" i John Wells filmatisering av Tracy Letts pjäs *August: Osage County* på svenska *En familj*. Eller varför inte "Who's Afraid of Virginia Wolf?", här finns en lång amerikanske tradition att luta sig mot.

En ganska dysfunktionell familj som samlas i ett hus som verkar bestå mer av garderober än rum att döma av alla lik som släpas fram i ljuset under de dagar familjen är samman. Allt cirklar runt Violet – föreställningens matriark och Meryl Streep njuter helt uppenbart av att få sätta tänderna i denna saftiga roll, hon ger järnet som den narkotikaberoende, cancersjuka modern som kallat samman sina tre döttrar med deras respektive sedan hennes man, en djupt alkoholiserad poet som inte skrivit en rad på tjugo år, försvunnit. Kanske för att ta livet av sig, vi vet inte, men han hittas död och alkoholism är ju också ett slags utdraget självmord. Det blir begravning och det blir begravningsmiddag. En måltid där alla gamla oförrätter, alla gamla surdegar, all samlad bitterhet men också längtan efter något nytt och annorlunda kommer i dagen. Scenen är helt magnifik.

Där sitter Ivy, den yngsta och snälla dottern (Julianne Nicholson) som aldrig fick någon man och där livet stannat upp. Mellansyr-

ran Karen kommer släpande på ännu en i raden av män som hon klänger fast vid oavsett hur jävliga de är. Juliette Lewis gör ett fint porträtt av en lite för mejkad tjej i lite för kort kjol. Och i rollen som äldsta systern Barbara får Julia Roberts precis som i *Erin Brockovich* chansen att lira i en dovare tonart – och hon tar den. Scenen när hon ryker ihop med modern Violet blir precis så laddad och skoningslös just för att hon samtidigt inser hur lik mamman hon i själva verket är, mitt i sitt skoningslösa hat mot henne. Barbara var faderns favoritdotter och antagonismen visavi modern har grott länge.

Möjligheten att man stundtals kan känna teaterdammet lite väl starkt i filmen. Filmda teater är sällan helt lätt. Ibland syns ritningen eller ska vi säga ryggraden och revbenen lite för mycket där det borde vara kött och blod. Pjäsen har spelats såväl på Dramaten som på Göteborgs Stadsteater med Marie Göransson respektive Ann Petrén i rollen som huskorset Violet.

Likafullt, det är ett färgstarkt gäng vi får möta i filmen – ända ut i birollerna. Margo Martindale som Violets syster Mattie Fae och hennes man, den alltid lika välspelande Chris Cooper fyller på den imponerande ensemblen.

Men det är tjejer som lirar första fiolen, männen blir likt satelliter runt ett antal stjärnor – Cooper möjligen undantagen. Filmen skulle säkert funka fint som en introduktion när ett företag planerar sjösätta ett genusarbete. Och mitt intryck är att det inte sällan är så att det är från teaterns värld de maffiga kvinnorollerna – alltså roller för kvinnor äldre än 30 år – finns att hämta.

Osage County i Oklahoma är klassisk indianmark där Cherokee, Cheyenner och Chickasaw indianer fortfarande sätter en prägel på landskapet. Och mitt i detta drama – som ett slags ögonvitne eller fluga på väggen – finns Johnna som fadern i filmens början anställer som kokerska och fruns sköterska. En Cheyenn-kvinna med skinn på näsan men som familjen behandlar som luft – de gnabbas i marginalen om att kalla henne indian eller som Native American, alltså ursprungsbefolkning. Man kan fundera över hennes roll i filmen. Nåväl, på John Fords tid sköts de ju bara ihjäl.

Andreas Hoffsten

FILMRUTAN